

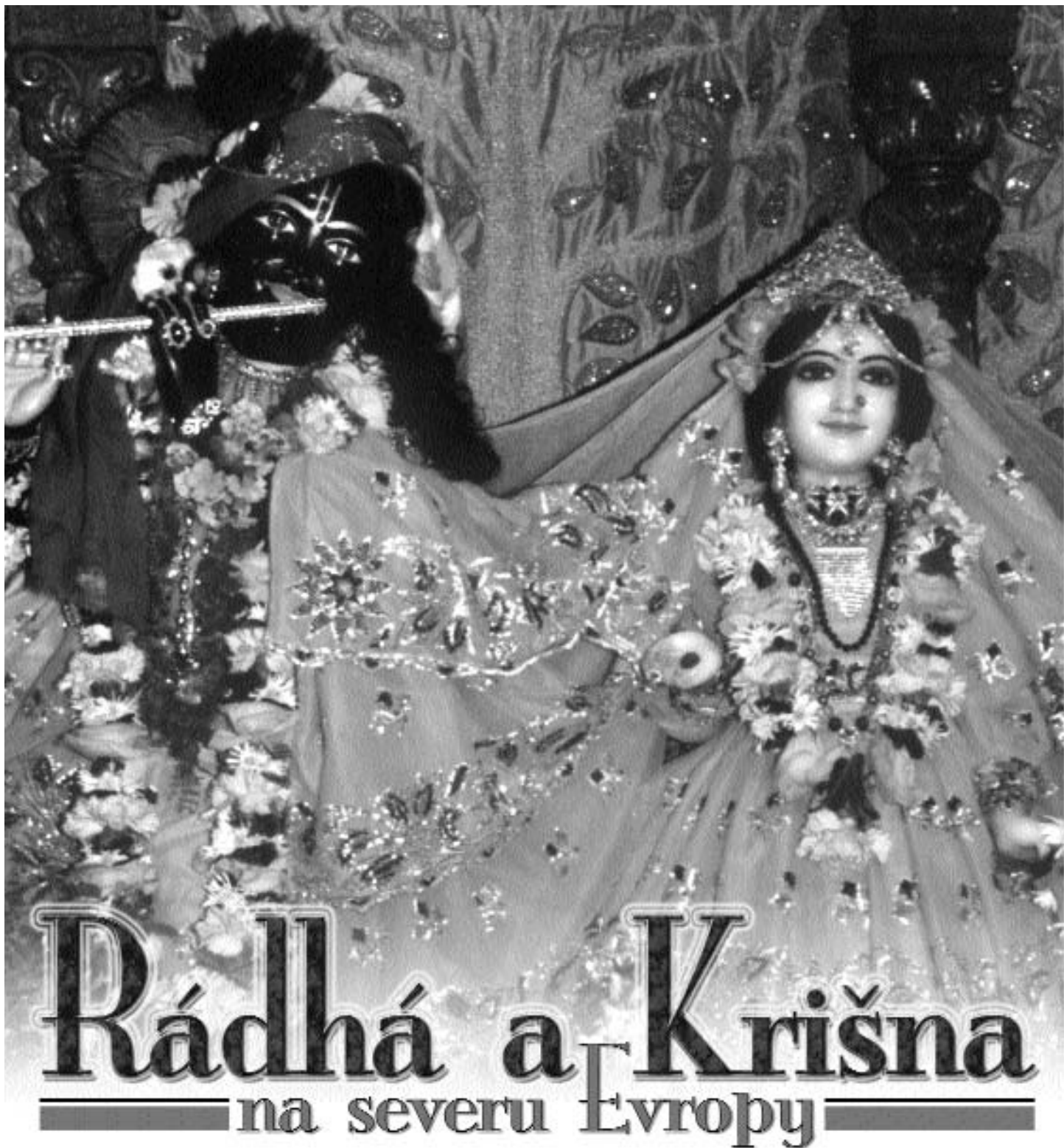
Číslo 3 8. ročník

NĀMAHATṬA

Časopis Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny
zakladatel-áčárja A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupáda

seriály • novinky • přednáška • recept

Šríla Prabhupáda se o Švédsku často zmiňoval, když v první polovině sedmdesátých let vyprávěl o jistém indickém astrologovi, který tvrdil, že Džaváharlál Néhrú se po své smrti v roce 1964 prý opět narodil v jedné rodině ve Švédsku jako pes. Dokresloval tím skutečnost, že nic netrvá věčně a každý, i třeba v tom nejvyšším postavení, musí podle zákonů hmotné přírody — pokud se nevrací zpět k Bohu — přijmout další hmotné tělo. Ačkoliv zrození v psím těle pro někdejšího prvního indického premiéra a spolupracovníka Mahátmy Gándhího příliš lichotivě nevyznívá, místo zrození — Švédsko je již mnohem příznivější. Domov tu totiž mají Božstva Rádhy a Krišny. ISKCONský chrám Koršnas Gard leží přibližně 30 kilometrů jihozápadně od Stockholmu v bývalém venkovském sídle bohatého šlechtice uprostřed lesů a jezer. Rádě a Krišnovi se tam ve skutečnosti říká Gándharviká a Giridhárí. Jejich smějící se obličej je možná znáte z obálky 2. zpěvu Šrímad Bhágavatamu. Uctívat Božstva Rádhy a Krišny na patřičné úrovni není vůbec jednoduché, proto je jich v Evropě zatím jen pár. (pokračování na str. 18)

4 SMARANAM

Nektar Śrīly Prabhupādy

6 PŘEDNÁŠKA

Nesčetné inkarnace

12 ROZHOVOR

s první vicemiss 2002
Kateřinou Smržovou

16 SERIÁL

26 vlastností oddaného

18 ZE SVĚTA

Rádhá a Krišna na severu
Evropy

20 STŘÍPKY Z MOZAIKY

O tradičním indickém
životě

23 VAŘÍME PRO KRIŠNU

Paprikové pikle

VedaVision — Nāma Haṭṭa
Jílová 290
155 21 Praha 5 - Zličín
tel: 02 / 579 503 91, 0603 700 512
fax: 02 / 579 504 70

e-mail: info@vedavision.cz
www.harekrsna.cz
www.vedavision.cz

ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR:

Priya-kīrti dāsa

GRAFIKA:

Kīrticandra dāsa

SPOLUPRACOVALI:

Překlady:

Oldřich Janota (Nektar ŠP, Střípky)
Amartya-nadī dāsa (Nesčetné inkarnace,
26 vlastností)

Články:

bhn. Jitka (Rádhá a Krišna na severu
Evropy, rozhovor s první vicemiss 2002)

Editace:

bhn. Jitka, Amartya-nadī dāsa, Punya
Pálaka dāsa, bh. Honza

Sanskrt a klíč k výslovnosti

ā, ai, au, e, ī, o, ū, ṛ jsou v sanskritu dlouhé samohlásky, vyslovují se dvakrát déle než krátké; ṛ samohláskové r, zjednodušeně vyslovováno jako ri; c se vyslovuje jako č; j se vyslovuje jako dž; ñ se vyslovuje jako ň; y se vyslovuje jako j; ś, ṣ se vyslovuje jako š.

Duchovní jména

Členové Mezinárodní společnosti pro vědomí Kṛṣṇy dostávají jména Pána Kṛṣṇy nebo Jeho oddaných ve spojení se slovem dāsa (ženy dāsī), což znamená „služebník“. Například jméno Kṛṣṇa dāsa znamená „služebník Kṛṣṇy“.

číslo 3

ročník

Nektar Šrīly Pr

Anekdoty ze života A.C. Bhaktivedanty Swamiho Prabhupādy, zakladate

**Z knihy Prabhupāda Nectar
od Satsvarūpy dāse Goswamiho,
vydané v nakladatelství GN Press 1996**

Šrīla Prabhupāda vypráví krátké příběhy:

„Stali se z nás prvotřídní imitátoři,“ řekl Prabhupāda oddaným během jedné přednášky z Bhāgavatamu ve Vrindāvanu v roce 1976. Pak jim vyprávěl jednu příhodu.

Bylo to v roce 1914. První světová válka nabývala stále většího rozsahu, a když byli členové nejvyššího soudu v Kalkatě na obědě, jeden anglický soudce se zeptal: „Pane Mukérdží, blíží se Němci. Co uděláte?“

„Zdvořile je uvítáme a vyzveme je, aby se chovali jako doma,“ odpověděl Ašutóš Mukérdží. Odpověď Angličana poplašila.

„Proč to říkám? Prostě jste nás naučili být otroky.“ Prabhupāda pak vysvětlil, jak si před Gándhím lidé mysleli, že pokročilá civilizace dosáhnou napodobováním anglických způsobů. „Ale pro nás to nesmí být móda,“ řekl Prabhupāda. „Guru, duchovní učitel, není módní záležitost. Kdo potřebuje gurma? *Tasmād gurum prapadyeta jijñasuh śreya uttamam* — takový člověk potřebuje gurma. *Jijñāsa. Athāto brahma jijñāsa* — to je lidský život. Ten, kdo se zajímá o Brahman, potřebuje gurma. Je zbytečné, aby měl gurma ten, kdo nechce Brahmanu porozumět, jenom chce jít s módou: „Já mám svého gurma.“ To nemá žádnou cenu. Aby člověk tuto duchovní vědu pochopil, musí toužit po poznání. Pak potřebuje gurma. *Jijñāsa* znamená zvidavý.“

Na jedné ranní procházce v Teheránu zaslechl Šrīla Prabhupāda naříkat nějaké jehně.

„Proč to jehně naříká? Zapomněli ho nakrmit?“ ptal se Prabhupāda.

„Ne, pokaždé tenhle zvuk odněkud slýchám. Chovají jehňata na zabíjení,“ domníval se jeden z oddaných.

Šrīla Prabhupāda pak vysvětlil, že takové zabíjení znamená, že tito lidé žijí jako zvířata, a doložil to krátkým příběhem.

Jednou jehně pilo u jezírka vodu. Na druhé

Prabhupādy

ele-ācāryi Mezinárodní společnosti pro vědomí Kṛṣṇy

straně jezera to viděl tygr a obořil se na jehňátko: „Proč tady kalíš vodu?“ Jehňátko odpovědělo, že jezírko nešpíná, ale tygr pokračoval v hádce a pak jehně zabil. Śrīla Prabhupāda k tomu řekl, že lidé se zvířecím vědomím hledají chyby na ostatních a provokují hádky, aby je mohli zabít. Potom citoval jedno anglické přísloví: „Dej psu špatné jméno a pak ho můžeš pověsit.“ Tímto způsobem Śrīla Prabhupāda kritizoval materiální vědomí.

Śrīla Prabhupāda jednou vyprávěl příběh, kterým vysvětloval, co to znamená duch kšatriji, válečníka. Jašovanta Singh byl hlavním velitelem vojsk císaře Aurangzeba. V jedné bitvě byl poražen, a tak se vrátil domů do svého paláce. Ale brána paláce byla zavřená. Jašovanta Singh tedy poslal zprávu své královně, že se vrátil domů, a ptal se, proč nechala zavřít bránu. Po vyslechnutí posla královna odpověděla: „Kdo že se vrátil domů? Jašovanta Singh? Ne, ne, to nemůže být on. Jašovanta Singh by se nevrátil domů jako poražený. Buď by zvítězil, nebo by v bitvě padl. Ten člověk u brány musí být podvodník.“ A odmítla bránu otevřít.

Služba v odloučení

„Duchovní učitel je přítomný všude, kde se jeho upřímný žák snaží plnit jeho pokyny. To je možné díky Kṛiṣṇově milosti. Ve tvé snaze sloužit mi a ve všem tvém upřímném oddaném cítění jsem s tebou, stejně jako je můj Guru Mahārādža se mnou. Měj to stále na paměti.

dopis z 1. prosince 1973

„Píšeš: ‚Nesmírně postrádám Svámídzīho a společnost svých duchovních bratrů.‘ Ale nezapomínej, že já jsem stále s tebou. A tak kdekoliv jsem já a kde jsi ty, tam jsou také všichni tvoji duchovní bratři. Nezapomínej nikdy na pokorné učení, které jsi ode mě obdržel, a tak budeš se mnou a svými duchovními bratry vždy spojen.“

dopis z 24. srpna 1968

„Pocitovat odloučení od duchovního učitele nebo Kṛiṣṇy je velice dobré postavení. Znamená to,

že člověk, který má vztah čisté lásky s Kṛiṣṇou a Jeho zástupcem, duchovním učitelem, na ně neustále myslí. A tento myšlenkový proces je vědomí Kṛiṣṇy. Vědomí Kṛiṣṇy znamená, že myslíme na Kṛiṣṇu stále, i v odloučení. Na absolutní úrovni není mezi odloučením a setkáním žádný rozdíl. Odloučení je také setkání, a v odloučení se dokonce prožitek láskyplného vztahu ještě zesiluje. Nebuď tedy zklamaný, že jsi ode mě odloučený, já na tebe také myslím, jaké tam děláš pokroky.“

dopis z 21. října 1968

Skutečně vzdělaný člověk je ten, kdo ví, že musí jednat s vědomím Kṛiṣṇy, aniž by více toužil užívat si tohoto hmotného světa. V hmotném světě každý jedná poháněn chťicem (*kāma*), avšak moudrý člověk je od těchto popudů chťice osvobozen (*kāma-saṅkalpa-varjitāh*). Jak je to možné? *Jñānāgni-dagdha-karmāṇam*: oheň poznání spálí všechny následky hříšných činů. Je ze všeho nej-očistnější. Naše životy mají smysl a správný směr pouze tehdy, pokud se snažíme získat toto transcendentální vědomí Kṛiṣṇy, *rāja-vidyā*, které je králem veškerého poznání.

Pyšníme se svým akademickým vzděláním, ale když se nás někdo zeptá, kdo vlastně jsme, nejsme schopni odpovědět. Všichni žijeme v domnění, že toto tělo je naše pravé já. Z vědských písem se však učíme, že tomu tak není. Pouze když pochopíme, že nejsme tato těla, můžeme proniknout k ryzímu poznání a porozumět, kdo skutečně jsme.

Můžeme se narodit ve vznešené rodině, v rodině bráhmanů či zámožných lidí, můžeme se stát velice bohatými nebo vzdělanými, a nebo se narodíme velice krásní. Chováme-li se bezbožně, pak je naopak možné, že se narodíme v nízko postavené rodině či v říši zvířat, nebo budeme negramotní a hloupí, nebo se narodíme oškliví. I když budeme vykonávat velice zbožné skutky a dobře se narodíme, stále budeme vystaveni nesmlouvavým zákonům akce a reakce.

(z knihy Rāja-vidyā — Královské poznání) ❀

přednáška

Nesčetné inkarnace

Pán Krišna přichází mnoha způsoby, aby nás přivedl zpět

přednáška ze Śrīmad Bhāgavatamu 1.3.26, Los Angeles, 1. října 1972

A. Č. Bhaktivédánta Svámí Prabhupáda

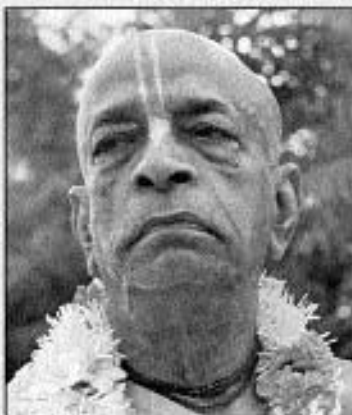
zakladatel-áčárja Mezinárodní společnosti pro vědomí Krišny

*avatārā hy asaṅkhyeyā hareḥ sattva-nidher dvijāḥ
yathāvidāsinaḥ kulyāḥ sarasaḥ syuḥ sahasraśaḥ*

Inkarnace Boha nemají konce, stejně jako vlny na oceánu. *Sattva-nidheḥ*. *Nidhi* znamená kvalita dobra. V tomto světě působí tři kvality hmotné přírody — dobro, vášně a nevědomost. Skutečné dobro však najdeme pouze v duchovním světě.

V hmotném světě je dobro považováno za nejvznešenější vlastnost. Takový druh dobra však bude nutně nakažen dalšími vlastnostmi — vášní a nevědomostí.

Navíc dobro, jež známe zde, je také příčinou spoutanosti. Stejně jako vášně a nevědomost, i hmotné dobro zapříčiňuje otroctví. Je tedy nutné transcendovat i hmotné dobro. Teprve poté, až se ustálíme v dobru, lze mluvit o duchovním životě. Dobro, které je narušováno vášní a nevědomostí, není dokonalost. Někdy vidíme, že jeden z našich žáků vykonává vše v kvalitě dobra, a jindy je napaden kvalitou vášně a nevědomostí a zaplete se. Pravé dobro, které neohrožují vášně a nevědomost, najdeme v Bohu. *Hareḥ sattva-nidheḥ*. Duchovní úroveň se nazývá *sattvam viśuddham* — dobro, jež není ovlivněno jinými kvalitami. *Viśuddham* znamená zcela čistý, bez příměsí. Dokud se nacházíme na hmotné úrovni, kvalita dobra bude narušována, stejně jako mléko, které koupíme na trhu. Přesto, že vláda vydává tolik omezení: „Nemůžete podvádět,“ lidé stále mají tento sklon. Proto nikdy nezískáte čistou věc. Celé ovzduší je znečištěné.

Kvalita takzvaně čistého dobra nás tedy také poutá. Máme sklon si myslet: „Nyní jsem vaišnava, oddaný. Jsem velmi učený.“ Bůh je však natolik chytrý, že řekne: „Jestli jsi tak dobrý, poper se s vášní a nevědomostí.“ A člověk selže. Podlehne vášni a nevědomosti. Jedině čistou oddanou službou se udržíš v kvalitě čistého dobra. Jinak bude dobro narušeno.

Co znamená čistá oddaná služba? *Anyābhilāṣitā-śunyam*. Čistá oddaná služba znamená zbavit se všech hmotných tužeb, jež narušují kvalitu dobra. Jste-li například brahmačáři, v kvalitě dobra, ale vždy přemýšlíte

o ženách a sexu, naruší to vaši kvalitu dobra. Takový člověk je v Bhagavad-gítě popsán jako pokrytec. Musíme proto vždy myslet na Krišnu. Jinak, jakmile se objeví skulina, *māyā* vstoupí a naruší vaše dobro. Pán Krišna v Bhagavad-gítě říká:

*mām ca yo vybhicārena bhakti-yogena sevate
sa guṇān samatītyaitān brahma-bhūyāya kalpate*
„Kdo Mi slouží s úplnou oddaností a za žádných okolností se neodchýlí, ten zároveň překonává kvality hmotné přírody, a tak se dostává na úroveň Brahmanu.“

Duchovní části

Každý z nás je duše, nedílná část Boha. Nyní jsme však překryti hmotnými kvalitami. Ze závisti se snažíme Boha imitovat a jsme od Něj odděleni.

„Bůh je poživatel? Proč nemohu být poživatel já?“

„Ano,“ říká Bůh, „staň se poživitelem.“ A padáme do hmotného světa.

Boha můžeme přirovnat k ohni a duše k částicím tohoto ohně. Když jiskra opustí oheň a spadne do suché trávy, tráva začne hořet. Pokud skončí v zelené vegetaci, bude chvíli doutnat — nezajde okamžitě. A jestliže spadne do vody, okamžitě zhasne. Zůstává-li pokleslá duše v kvalitě dobra, je jako jiskra v suché trávě. Člověk v kvalitě dobra je téměř na transcendentální úrovni. Kvalita dobra zahrnuje bráhmanské vlastnosti: pravdomluvnost, jednoduchost, úplné poznání, ovládnání smyslů a mysli, praktické uplatnění tohoto poznání v životě a plná víra v Boha.

Kvalita vášně se vyznačuje touhou užívat si v hmotném světě. Králové a politici se většinou vyznačují silnou touhou po majetku druhých a ostatních národů.

A kvalita nevědomosti značí: „Chci se něčeho najíst a usnout.“ To je nevědomost. Nic víc. Člověk v kvalitě nevědomosti se spokojí s tím, získá-li možnost dobrého spánku.

Musíme transcendovat tyto kvality. A není to nic nemožného. Krišna neříká, že pouze ten, kdo se nachází v kvalitě dobra a má bráhmanské vlastnosti, se může zaměstnat v oddané službě. Pokud sloužíte s oddaností, ihned překonáte tři kvality hmotné přírody. Jste více než bráhmána — stanete se vaišnavou. Vaišnava překonává dokonce i vlastnosti bráhmány.

Pokud však neudržíte ani bráhmanské vlastnosti, jak můžete být vaišnava? Být vaišnavou není tak snadné. Pán Čaitanja to však usnadnil, za předpokladu, že se držíte usměrňujících principů. Jednoduše pravidelně zpívejte Hare Krišna. To je zvláštní přednost pro lidi tohoto věku. Zpíváním se upevníte v transcendentálním postavení. Setrváte-li na úrovni zpívání bez přestupků, hmotné kvality přestanou působit. Velice jednoduché. Nemusíte studovat Védántu. Závěr védské literatury se vám samočinně vyjeví. Nemusíte studovat nic. Máte-li neochvějnou víru v Boha a duchovního mistra, veškeré poznání Védánty se vám milostí gurma vyjeví. V Čaitanja-čaritamritě je řečeno, že duchovní pokrok je možný milostí Krišny a gurma. Nesnažte se gurma obejít a okamžitě získat milost Krišny. To nebude účinkovat. Musíte jít po správné cestě. Není dobré si myslet: „Dosáhnu duchovního pokroku bez gurma.“ I když chcete vidět někoho významného, musíte nejprve jít za jeho služebníkem a získat jeho souhlas.

Služebník pak může svému pánovi říci: „Ten a ten si vás přeje vidět. Vypadá jako spořádaný člověk.“ „Opravdu?“ řekne pán. „Je to slušný člověk? Dobrá, přiveď ho.“ Přímluva služebníka je nutná.

Denně proto zpíváme *yasya prasādād bhagavat-prasādo*: „Milostí guruva obdržíme milost Boha.“ *Yasyāprasādān na gatih kuto 'pi*: není-li guru spokojen, žák neučiní pokrok.

V dnešním verši je řečeno: „Existuje mnoho inkarnací.“ Guru je také inkarnací Boha — inkarnací Boží milosti. Bůh sídlí uvnitř jako čaitja-guru, guru v srdci. *īśvaraḥ sarva-bhūtānām hṛd-deśe 'rjuna tiṣṭhati*. Krišna říká, že jako Nadduše neboli Paramátma sídlí v srdcích všech. Paramátma je tedy inkarnací Boha. A je-li k vám velmi milostivá a přijde vás zvenčí učit, zjeví se jako guru. Proto je řečeno: *sākṣāt-dharitvena samasta-śāstraiḥ*. Guru je inkarnace Pánovy milosti. *Sākṣāt* znamená přímo. *Hari-tvena* znamená, že guru je Hari, Bůh. *Samasta-śāstariḥ* znamená všechna písma. Ne, že někde je řečeno, že guru je inkarnací Boha a jinde to popsáno není. Ne. Je to popsáno ve všech védských písmech.

Dále je řečeno: *uktas tathā bhāvyata eva sād-bhiḥ*. *Uktas* znamená je řečeno a *sādbhiḥ* znamená oddaní. „Ti, kdo jsou skuteční oddaní, to přijímají.“ Ano, guru je přímo představitelem Krišny a Jeho milosti.

Žák musí přijímat guruva jako Boha. Guru by však neměl říci: „Nyní jsem se stal Bohem.“ Pokud to říká, stává se okamžitě pokleslým. Nemůže říci: „Jsem inkarnace Boha, takže uctívejte jenom mě.“

Májávádští neboli impersonalističtí guruové říkají: „Mezi Bohem a mnou není žádný rozdíl.“ Skutečný guru však říká: „Jsem služebníkem služebníka služebníka Boha.“ *Gopī-bhartuḥ pada-kamalayor dāsa-dāsānudāsaḥ*. Přesto, že skutečný guru je uctíván stejně jako Bůh, nikdy se za Boha neprohláší.

Nesčetné inkarnace

Stejně, jako na oceánu najdeme nespočet vln, přicházejí i nesčetné inkarnace Boha. Proč ne? Existuje nespočetné množství vesmírů, nejenom tento. V Brahma-sanhitě najdeme: *yasyaika-nisvasita-kalam athāvalambya jivanti loma-vilajā jagad-anda-nāthā*. *Jagad-anda* znamená vesmír. V každém vesmíru existuje vládce (*nātha*) — Pán Brahmá. Jen si představte — vdechem a výdechem

Mahá-Višnua v Oceánu přičin vychází tolik vesmírů. A v každém z nich je tolik planet. Jen si představte, kolik inkarnací je třeba k osvícení lidí v každém vesmíru. Všichni jsme synové Boha a snažíme se na Něj zapomenout. Bůh na nás však nikdy neza-nevěře, neboť jsme Jeho syny. Snaží se nás získat na svoji stranu. Osobně přichází a nabádá nás: „Proč tu hniješ? Proč se nevrátíš? Odevzdej se a buď šťastný.“

„Ne, budu tady pracovat.“ Každý, Brahmou počínaje a prasetem konče, se snaží být šťastný prací. Neodevzdají se Krišnovi. Krišna si však přeje, aby se vrátili domů, zpátky k Němu a v Bhagavad-gítě říká:

*sarva-dharmān parityajya
mām ekaṁ śaraṇam vraja
ahaṁ tvām sarva-pāpēbhyo
mokṣyaiśyāmi mā śucaḥ*

“Zřekni se všech druhů náboženství a odevzdej se Mně. Já tě osvobodím od všech následků hříšného jednání. Neboj se.“

Soucit s Džagáiem a Mádháiem

Krišna si jednoduše přeje, abychom zanechali našich hříšných činností a odevzdali se Jemu. Ukazuje to příběh Pána Čaitanji, jenž vysvobodil Džagáie a Mádháie. Tito bratři byli velmi hříšní. Pro-padli nezákonnému sexu, intoxikaci, jedení masa a hazardu. Narodili se v pěkné bráhmanské rodině, ale kvůli špatné společnosti se z nich stali opilci, karbaníci, jedlíci masa a lovci nevěstek a tropili jen samou neplech.

Tito lidé budou vždy dělat problémy. Celý svět je teď plný nepokojů. Proč? Jelikož je plný takových lidí. Opilců, hazardérů, jedlíků masa a lovců žen. A lidé chtějí mír. Nesmysl. Co je mír? Nejprve lidi vzdělávejte jak zanechat hříchu. Pak mluvíte o míru. Jinak k míru nedojde.

Tito dva bratři tedy dělali na ulici rozruch, dokud se neshromáždili lidé. Blízcí společníci Pána Čaitanji, Pán Nitjánanda a Haridás Thákur, byli právě venku kázat a jakmile Pán Nitjánanda uviděl dav, zeptal se: „Co se tu stalo?“

Někdo mu řekl: „Jsou tu dva nejhříšnější bratři a dělají rozruch. Proto se lidé shlukli.“

Nitjánanda Prabhu pak Haridásu Thákurovi řekl: „Proč tyto dva bratry neosvobodit? Veškerá zásluha pak připadne Čaitanjovi Maháprabhuovi.“

Taková je nálada kazatele. Veškerou zásluhu připisuje svému Pánu, nikoliv sobě, a je ochoten riskovat vlastní život.

Když Pán Nitjánanda požádal Džagáie a Mádháie, aby zpívali Hare Krišna, jeden z bratrů ho uhodil kamenem do hlavy a začala mu téct krev.

Pán Nitjánanda řekl: „Dobrá. Zranil jsi Mě. Krvácím. To však nevadí. Zpívej Hare Krišna.“

Pán Nitjánanda nám ukazuje, jak máme kázat. Ne, že jenom někde zůstaneme a zpíváme Hare Krišna. Ne. Musíme jít ven a utkat se s Džagáí a Mádháí. To je mise Čaitanji Maháprabhua, protože svět je plný takových Džagáíů a Mádháíů. Jakmile se Pán Čaitanja doslechl, že jeden z bratrů zranil Pána Nitjánandu, rozohnil se. Když oddaný vidí, že je Višnu nebo vaišnava urážen, měl by být jako oheň. Pán Čaitanja učil: *ṭṛṇād api sunicena* — oddaný by měl být pokorný jako stéblo trávy na ulici. Když však vidí, že je Pán nebo Jeho oddaný urážen, neměl by být jako tráva, měl by být jako oheň. Šrí Čaitanja Maháprabhu nám ukázal tento příklad. Velmi se rozhněval. „Okamžitě zabij tyto dva bratry.“

Pán Nitjánanda ihned naléhal: „Ó Pane, v této inkarnaci jsi se zavázal, že nepřijmeš žádnou zbraň. Ve své inkarnaci Pána Rámačandry jsi použil zbraň a jako Krišna jsi také zdvihl zbraň. Nyní jsi však přišel vysvobodit nebohé duše. Nezabíjej je tedy. Promiň jim a přijmi je.“

Nitjánanda Prabhu je původní guru a ukazuje, že zaměstnáním gura je být velmi soucitný. Džagáí a Mádháí padli k nohou Pána Čaitanji a řekli: „Jsme velmi hříšní. Omlouváme se. Laskavě nám promiň.“

Pán Čaitanja Maháprabhu však učinil jednu podmínku: „Váš život je plný hříšných činností. Pokud jednoduše slíbíte, že nebudete více hřešit, přijmu vás.“

Džagáí a Mádháí řekli: „Pane, nebudeme již tyto hříšné věci dělat.“

Takový slib je třeba. Když přijímáte zasvěcení, slibujete: „Žádný nedovolený sex, intoxikace, jedení masa a hazardování.“ Pokud však v soukromí tyto věci děláte, co jste za člověka? Nepodvádějte. Když slíbíte, že těchto věcí zanecháte, již je znovu nedělejte. Pak se udržíte v kvalitě dobra a nikdo vás nevyvede z míry. A pokud se znečistíte sami, tajně, kvalita dobra zmizí.

To je varování. Pokud přijmete zasvěcení a slíbíte, že s těmito nesmysly skončujete, umístíte se

dokonale v kvalitě dobra. *Mām eva ye prapadyante māyām etām taranti te*. A májá nic nezmůže. Když však podvádíte sami sebe, svého duchovního mistra a Boha, májá vás podvede.

Děkuji vám mnohokrát. ❧

Ilustrace deseti hlavních inkarnací (dole a vlevo) jsou mistrovským dílem B. G. Sharmy — nejznámějšího malíře indických miniatur, který získal řadu významných akademických ocenění za svou uměleckou tvorbu. V roce 1983 převzal od prezidenta Indie Gyani Zail Singha prestižní národní uměleckou cenu — Master Craftsman. Jeho jedinečný malířský styl ovlivnil mnoho malířů nejen v Indii, ale i v jiných částech světa. Můžeme říci, že umělecká práce B. G. Sharmy je druhem uctívání. Jeho obrazy se stávají magickým mostem, který spojuje Božstva se srdcerymi lidí na všech kontinentech. Tento druh meditace skrze malbu je mystickým zážitkem, který v sobě nese kreativní sílu přeměnit umělce i diváka a zakořenit v něm vlastnosti jako je moudrost, soucit a láska. I přes svůj pokročilý věk (76 let) Sharma denně maluje 8-10 hodin ve svém studiu v Udaipuru.

Hare Krišna Hare Krišna
Krišna Krišna Hare Hare
Hare Ráma Hare Ráma
Ráma Ráma Hare Hare

Katka myslí na Krišnu

Rozhovor s první

foto: Kirticandra das

rozhovor

skoro pořád

vicemiss České republiky 2002 Kateřinou Smržovou.

První vicemiss České republiky Kateřina Smržová (21 let) vystoupila na soutěži ve volné disciplíně s indickým tancem bharata-natjam. A možná, že jí i tato kazatelská služba Krišnovi pomohla k druhému místu. Katka se v mnoha věcech liší od běžných modelek a miss. Rozhodně není nedostupná, je velmi milá a především se zajímá o vědomí Krišny. Ve své volné disciplíně prostřednictvím tance bharata-natjam ztvárnila píseň Jaya Rādhā Mādhava, a tak umožnila nejméně čtyřem miliónům televizních diváků alespoň chvilku naslouchat svatým jménům Pána Krišny.

Při volné disciplíně jsi tančila indický tanec oblečená v sári. Jak tě to napadlo?

Znám Rása Biháří, která tento tanec studovala v Indii, a strašně se mi to líbí. Zdálo se mi, že je to docela dobrý nápad, protože něco takového se tam ještě neobjevilo. Rása Biháří s tím souhlasila, protože jde v podstatě o kázání. Lidé tak mohli vidět tento úžasný chrámový tanec. Všem se hrozně líbil. Když jsem dokončila volnou disciplínu, lidé tleskali ze všech sil. Z toho mám největší radost. A také jsem se nejvíc těšila, až to všichni uvidí.

Jak dlouho ses ho učila?

Nevim to úplně přesně, ale měsíc určitě. Většinou jsem jezdila každou neděli do chrámu Hare Krišna ve Zličíně, někdy i v průběhu týdne, protože pokaždé jsem neměla čas. Myslím si, že to dopadlo dobře, nikde jsem nezakopla ani jsem nic nezkazila.

Jaký máš vztah k Indii? A ke Hnutí Hare Krišna?

Ke Hnutí Hare Krišna jsem se dostala přes bratra, který ve Zličíně žije jako oddaný. Tím to všechno začalo. Potom se o to začal zajímat i táta, pak máma a nakonec jsme se do toho dali všichni. A můj vztah k Indii? Měla jsem to štěstí, že jsem se tam i podívala. Byla jsem tam pracovně na dva dny. Měla jsem tam jenom pracovat, ale byla jsem neposlušná modelka a namísto toho, abych si jen zkoušela oblečení, tak jsem se sebrala a šla se podívat do města. Strašně se mi tam líbilo, byla jsem nadšená. Bylo to před vánoci, a tak jsem všem dovezla dárky z Indie. Trvalo to, bohužel, jen dva dny. To bylo strašně málo!

Když se řekne modelka, tak si každý hned představí dietu. Jaký je tvůj vztah k jídlu?

Diety nikdy nedržím. Drživala jsem ji, když je člověk mladý, tak hodně blbne a většinou si zničí zdraví. To je můj případ, já si zničila žaludek. Na druhou stranu

dělám práci, kterou dělám, a to se člověk musí určitým způsobem hlídat. I když sladkost jsem si teď v Góvindě dala také, nebo že bych si nedala třeba čokoládu nebo úžasný prasádám, tak moc přísná na sebe zase nejsem. Ale tím, že nejím maso a že moje práce je fyzicky únavná, tak nepřibírám.

Vaříš si?

Žiji s rodiči, takže vaří maminka a táta má svoje pátky a soboty, kdy probíhají úplné obřady.

Jaké obřady?

V pátek upeče něco sladkého, nějaký koláč, ten se obětuje a v sobotu vaří oběd, který se také obětuje. Pokaždé toho uvaří hrozně moc a my pak jíme toto prasádám celý týden.

Co ti dává bhakti jóga?

Hodně. Dříve jsem do ní byla ponořená daleko víc. A byla jsem strašně šťastná, protože jsem džapovala každý den. Nejvíce, co jsem kdy džapovala, bylo pět kol denně. Bylo to nejhezčí období v mém životě, opravdu. Ale ta mája je tak strašně silná, že se do ní člověk velice snadno vrátí. Jako by před sebou měl mlhu. I když vím, že jsem byla šťastná a nic mi nechybělo, když jsem viděla Božstva, tak se mi chtělo brečet štěstím, ale tahle moje práce mě odvedla jinam. Člověk přijde mezi jiné lidi, a ani nemá už tolik času džapovat, takže to vědomí opět ztratí. Navíc se setkávám s lidmi, s kamarády, kteří jsou úplně někde jinde. Dřív pro mě vzít si džapu a mantrovat bylo stejně automatické, jako si třeba vyčistit zuby. Pak jsem na nějaký čas džapovat přestala, ale vždycky jsem myslela na Krišnu, byl v mojí hlavě, doma mám Jeho obrázky. Potom přišlo období, kdy jsem začala pociťovat jako strašnou chybu, že jsem toho takhle nechala. Takový strašný vnitřní pocit, jak jsem si to vůbec mohla dovolit — nedžapovat? Pak jsem si řekla, že i když

nebudu džapovat těch svých pět kol, nebo tři kola, protože na to každý den čas nemám, tak na jedno kolo každý den, na těch sedm minut, musí být čas vždycky, vždycky si ho musím udělat. A opět je to stejné, jako si vyčistit zuby.

U vás se o Hnutí Hare Krišna zajímá celá rodina. Šlo o nějaký radikální převrat?

Ani ne. Já měla od dětství bujnou fantazii a měla jsem to štěstí, že jsem si uvědomovala, že to není to pravé ořechové. Když jsem byla malá, tak jsem hodně přemýšlela a přišlo mi hnusné a nechutné jíst maso. I u svého bratra jsem cítila, že hodně přemýšlí a hledá, kam jít. Viděla jsem na něm, že není spokojený. My jsme se spolu moc nebavili, ale cítila jsem z něj, že je někde úplně jinde. Že to není ten normální kluk, který půjde s klukama někam na pivo. Že hledá. A jsem strašně šťastná, že se našel. Tam, kde je teď, je šťastný.

Jak dlouho se věnuješ bhaktijóze?

Čtyři roky.

Co bys vzkázala českým oddaným?

Ať se drží toho, čeho se drží.

Co pro tebe znamená Šríla Prabhupáda?

Přečetla jsem všechny měkké knížky. Chtěla jsem číst i Šrímad Bhágavatam, ale pro moji mysl je velice těžký. V podstatě jsem nevěděla, co čtu, tak jsem toho prozatím nechala. Krišnu mám ale v hlavě každý den, každou minutu, vlastně na něj myslím skoro pořád.

Děkujeme za rozhovor. Hare Krišna! ❁

VÍTEZNÁ TROJICE. Kateřina Smržová z Prahy (první vicemiss), Kateřina Průšová z Chrástavy na Liberecku a Radka Kocurová z Karviné (druhá vicemiss).

FOTO: MAFA - RADEK MIČA

Naši vzácní hosté...

• Bhaktibhušana Swami

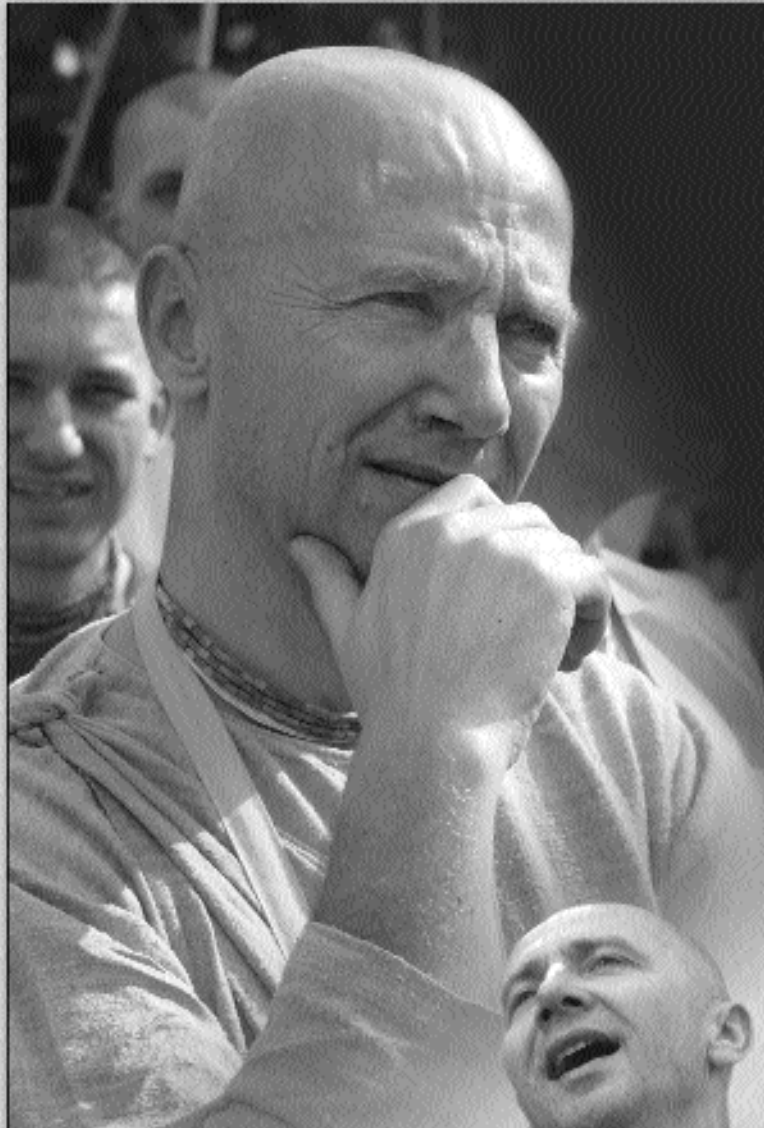

foto: Kirticandra das

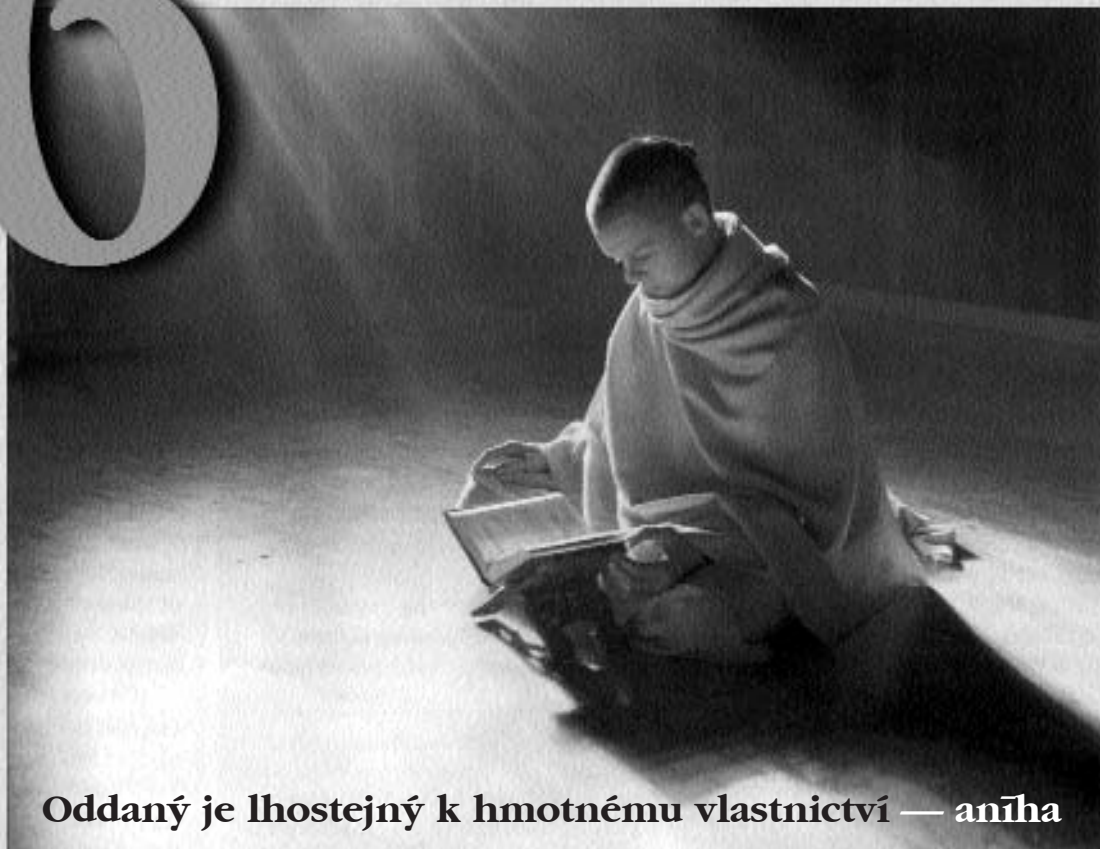

V květnu navštívil Českou republiku Bhaktibhušana Svámí, který je žákem A. Č. Bhaktivédánty Svámího Prabhupády. Přednášel v pražském Centru pro vědecká studia, a také na České zemědělské univerzitě. Spolu s 60 dalšími oddanými se zúčastnil také velkého harinámového průvodu v ulicích Prahy a velice nadšeně zpíval Hare Krišna mahámantru. Následuje krátký úryvek z přednášky:

„Když slyšíme o náboženském životě, tak si představujeme rozdávání milodarů, askezi, provádění obětí, bohaté uctívání atd. Ale Bhágavatam říká, že už samotné naslouchání o Krišnovi je náboženská činnost za předpokladu, že se vykonává autorizovaným způsobem — ten kdo mluví musí být autorizovaný a ten kdo naslouchá musí být rovněž kvalifikovaný. Když někdo má to štěstí, že naslouchá z pravého zdroje a vyvinul správný postoj, tak je řečeno, že Krišnu to velice těší a Sám začne takovému oddanému pomáhat. Jak? Začne očišťovat srdce zevnitř a tím se přirozeně probouzí a sílí vztah k Němu. V Čaitanja Čarítámritě je řečeno, že láska ke Krišnovi (*kṛiṣṇa prema*) je uložena v srdci každé živé bytosti, ale v neprojevené podobě. Když se srdce očišťuje, zvláště nasloucháním transcendentálním zvukovým vibracím, duše se přirozeně probouzí. Celý proces vědomí Krišny není nic jiného než probouzení spící duše. Neměli bychom to považovat za něco sentimentálního. Šríla Prabhupáda říkával, že proces vědomí Krišny neboli bhakti jóga je velká věda.“

26 VLASTNOSTÍ ODDANÉHO

Satsvarūpa dāsa Goswāmī

Oddaný je lhostejný k hmotnému vlastnictví — *anīha*

Někdy se určitá vlastnost vaišnavy probudí a rozzáří, jako když v noci vynikne jedna hvězda nad ostatní. Jindy se objeví jiná vlastnost a vystoupí do popředí. A někdy se jich projeví více najednou, jako když na stromě vypučí jarní květy. Čistý oddaný je schopen projevít jednu vlastnost za druhou, nikoliv aby se předvedl, ale aby je podle potřeby použil ve službě Krišnovi a vaišnávům.

Všechny transcendentální vlastnosti ho následují přirozeně, bez zvláštního úsilí, jako nedílné části jeho vědomí Krišny. Neměli bychom se dožadovat, aby oddaný s těmito vlastnostmi odpovídal našim materiálním měřítkům. Jeho pokora neznámá, že

nemůže nikdy projevit hněv. Odpoutanost neznámá, že ve službě Krišnovi nemůže použít hmotných věcí. Oddaný je důsledný, ne však nějakým omezeným způsobem. Vše, co dělá, souvisí s jeho vykonáváním čisté oddané služby Krišnovi.

Vlastnost *anīha*, nezájem o hmotný majetek, je součástí bohatství vaišnavy. Nemusí tedy o nic usilovat, protože je již spokojen v oddané službě. Může sice použít věci v oddané službě, ale nestává se k nim připoutaný nebo na nich závislý. Může zaměstnat milióny dolarů, stavět budovy a tisknout publikace o vědomí Krišny, a když někdy nemá, co by použil, může Krišnovi sloužit pouhým zpíváním Hare Krišna.

Tuto vlastnost pěkně dokládá příběh o nejstarším

muži. Jednou žil světec, který byl tak starý, že to nikdo nedokázal odhadnout. Bylo mu dáno, že bude naživu, dokud mu nevypadají všechny chlupy na těle, ale za dobu života Pána Brahmy (311 trilionů a 40 milionů let) mu vypadl pouze jediný chlup. Světec byl velmi zarostlý, a délka jeho života se tudíž nedala odhadnout. Jednoho dne za ním přišli žáci, kteří mu chtěli postavit přístřeší a řekli mu: „Pane, když na břehu Gangy zpíváš Hare Krišna, nejsi chráněn před sluncem a deštěm. Můžeme ti, prosím, postavit přístřeší?“ Světec však odpověděl: „Ne, život je dočasný.“

Oddaný — transcendentalista — vidí pomíjivost tohoto života a nestará se o nabytí majetku, o který dříve či později stejně přijde. Proto se nezajímá o hmotné vlastnictví. Samotné slovo hmotný naznačuje dočasnost. V konečném smyslu jsou všechny věci v okamžiku smrti nadobro ztraceny. *Kāma*, touha hromadit stále víc a víc, však způsobí, že člověk trpí zrozením za zrozením.

Oddaný se nestará o získání nějakého postavení či výhry, ani nechce chodit nakupovat pro sebe (přesto, že rád nakupuje pro Krišnu). Netouží mít manželku, trofeje nebo postavení. Nechce si na zeď věšet vycpané hlavy zvířat, mít zbytečné šaty, ozdoby nebo zvláštní jídla. Je hmotně zchudlý, v srdci osvobozen od veškerých hmotných výdobytků, přesto, že používá věci v Krišnově službě. Maharádža Paríkšit byl vládcem světa a byl obklopen nesmírným bohatstvím. Přesto však zůstal neovlivněný, protože všechno použil ve službě Pánu. Když se však dozvěděl, že má do sedmi dnů zemřít, uvážil, že raději opustí svůj královský majetek a usedne

na břehu Gangy, aby se postil a naslouchal Šrímad Bhágavatamu od Šukadévy Gósvámího.

Oddaný musí jasně realizovat svoji duchovní totožnost, *aham brahmásmi*. Ví, že není toto tělo a zakouší tak uspokojení na úrovni duše — *brahma bhūtaḥ prasannātmā*. Poté, co oddaný pevně zakotvil ve vyšší chuti vědomí Krišny, začne vlastnost *aniha* vzkvétat. Není přitahován k hmotným věcem, přestože v zájmu kázání může přijít do styku se ženami a penězi, které jsou největší hmotnou nástrahou. Jednou se někdo Šríly Prabhupády zeptal, zda by si dokázal vrazit do ruky nůž a necítit bolest. Prabhupáda odpověděl, že takový čin není nic zvláštního — ve skutečnosti je možný pouhým použitím anestetik. Vysvětlil, že svámí znamená ten, kdo není rozrušen v přítomnosti krásných žen.

Oddaný je soucitný tím způsobem, že žije v materialistické společnosti a neskrývá se v ústraní, aby zachránil sám sebe. Pohybuje se uprostřed hmotných lákadel a nepokojů. Musí proto jistě mít tuto vlastnost *aniha*. Odvážně ji kultivuje a občas se obrací i na osoby pohroužené v hmotném způsobu života. Někdy sedí s karmím a vypráví mu o vědomí Krišny a jindy čelí hmotným lákadlům a nesnázím. Vždy zůstává *aniha* a pomáhá také materialistovi zbavovat se nároků na hmotné vlastnictví.

Všechna sláva mírumilovným vaišnavům, kteří jsou upevněni v *aniha* a vysvobozují tak celý svět. Jak úžasně Krišna požehnal svým čistým oddaným. Čím více se snažíme jejich vlastnosti popsat, tím více vidíme tyto vlastnosti, jež jsou tu pro blaho ostatních. Oddaní žijí s námi, aby nás učili, jak se odpoutat od nechtěných věcí a být přitahováni k lotosovým nohám Krišny, kde jsou čistí oddaní pevně umístěni. ❧

Rádhá a Krišna na severu Evropy

(pokračování ze str. 2)

Prvními Božstvy Rádhy a Krišny uvedenými do Evropy byla Prabhupádova milovaná Šrí Šrí Rádhá-London-íšvara ve Velké Británii. V této zemi se nacházejí ještě jedna Božstva Rádhy a Krišny, a to v Bhaktivédánta Manoru (Rádhá-Gókulánanda), v zemědělské usedlosti, kterou oddaným Krišny věnoval v začátcích jejich tamějšího působení nedávno zemřelý hudebník a přítel ISKCONu George Harrison. Další chrámy, které jsou domovem Rádhy a Krišny na našem kontinentě, jsou například v Belgii, ve Francii, Maďarsku či v Německu. V Maďarsku to jsou Šrí Šrí Rádhá Šjamasundara, v Belgii Šrí Šrí Rádhá Gópínáth & Lalitá Višákhá v Rádhádéši, a u jejich galských sousedů pak Šrí Šrí Rádhá-Paris-íšvara.

V Německu, kde ISKCON působí již déle než 25 let a hlásí se tam k němu přes 5 000 lidí, jsou Božstva Šrí Šrí Rádhá-Madana-móhana. Také tam mají velice krásné múrti Nrisimhadévy. Čeští oddaní doposud Božstva Rádhy a Krišny nemají — v pražském chrámu ve Zličíně jsou uctívána Božstva Šrí Šrí Nitáje a Navadvípačandry.

Rádhá a Krišna se do chrámu v Koršnas Gard nastěhovali koncem 70. let. Gándharviká je jméno Šrímatí Rádháraní a znamená „ta, která překrásně zpívá.“ Nikdo na světě není totiž zkušenější v opěvování Krišnovy slávy než Šrímatí Rádháraní. Giridhárí je pak jméno Krišny a znamená „ten, který zdvihl kopec Góvardhana“ (giri znamená kopec a dhárí ten, kdo držel).

Uctívání Božstev usnadňuje oddaným přiblížit se k Pánu. Šríla Prabhupáda ve svém výkladu 24. verše 11. kapitoly 1. zpěvu Šrímad Bhágavatamu píše: „Transcendentální podoba Pána uctívána v chrámu se neliší od Samotného Pána. Této podobě Pána se říká arčá-vigraha či arčá vtělení.“

V chrámu v Koršnas Gard žije přibližně 15 oddaných, kteří se starají o Božstva, šijí pro Ně šaty, vážou girlandy, starají se o zahradu s vodotryskem, květinovými skleníky, záhony se zeleninou a malým Rádiným jezírkiem s altánkem, vaří lahodná jídla a především slouží při výrobě transcendentální literatury z produkce BBT (Bhaktivédánta Book Trust) pro střední a severní Evropu. V místní knihovně najdete snad

všechny knihy vydané tímto nakladatelstvím v téměř všech jazycích světa.

Chrámy často navštěvují významní duchovní mistři a starší vaišnavové a v neděli do něj nejen na hostinu přichází několik desítek hostů, původem zejména z Indie.

Árati pro Božstva

Součástí veřejného uctívání Božstev je obřad árati, který se provádí tradičním způsobem. Skládá se z obětování lampy s knotem namočeným ve ghí. Púdzárí (kněz) ji zapálí a pak s ní krouží před Božstvy. Také zapálí vonné tyčinky a ty spolu s květy obětuje. Ovívá Božstva vějířem z pavích per či čamarou (jačí oháňkou). A na začátku i na konci obřadu troubí na lasturu.

Prvním chrámovým obřadem dne je mangala-árati. Začíná již v půl páté ráno a je považován za mangala — zvláště příznivý pro všechny, kteří se ho zúčastní. Božstva jsou ve svých nočních šatech a mají velice jednoduché ozdoby. Oddaní zpívají modlitby velebící duchovního učitele, Hare Krišna mahá-mantru a modlitby k Pánu Nrisimhadévu. Bezprostředně poté následuje tulasí-árati. Tulasí je posvátná rostlina, kterou má Krišna velice rád. Oddaní zpívají modlitby k Tulasí-dévi a jeden z nich jí přitom obětuje vonné tyčinky, lampičku s ghí a květy. Když tuto píseň dozpívají, shromáždění vaišnavové Tulasí-dévi obřadně obcházejí a obětují jí vodu postříkáním jejich kořenů několika kapkami vody.

Ve čtvrt na osm ráno při daršana-árati Božstva poté, co byla uctěna púdzárimy, převlečena a ozdobena, předstupují před zraky oddaných i veřejnosti a udělují jim svou audienci (daršan). Ti se na Ně tak mohou dívat, vzdávat jim poklony a modlit se k Nim. Daršana-árati doprovází nahrávka modlitby Góvindam z Brahma-samhity. Vítání Božstev je nejslavnostnější událostí celého dne — před očima lidí se laskavě zjevuje sám Krišna!

Po daršanu Božstev přichází guru-púdzá pro Šrílu Prabhupádu. Uctívání duchovního učitele je pro duchovní pokrok zásadní. Oddaní Krišny jsou Šrílovi Prabhupádovi navždy zavázáni za to, že na Západ „přinesl“ Krišnu, a tak každému poskytl příležitost

milovat Boha. Během guru-púdži provádí jeden oddaný před murti Šríly Prabhupády áratí a zbytek shromážděných oddaných zpívá modlitby oslavující duchovního učitele, obětuje okvětní plátky a vzdává poklony lotosovým nohám Šríly Prabhupády.

Po zpěvu a tanci pro Šrí Šrí Gándharviká-Giridhárí a Šrílu Prabhupádu se oddaní posadí a naslouchají přednášce ze Šrímad-Bhágavatamu. Rečnick z něj přečte verš a výklad Šríly Prabhupády k tomuto verši, a potom se hovoří o tématech v něm zmiňovaných.

V půl deváté a pak ještě jednou v pět hodin odpoledne následuje po obětování jídla Božstvům dhúpa-áratí, které trvá 5 až 7 minut. Po poledním obětování jídla následuje asi dvacetiminutová rádža-bhoga-áratí a brzy navečer sandhjá-áratí, rovněž známá jako Gaura-áratí. Oddaní zpívají Šrí Gaura-áratí — píseň oslavující Pána Čaitanju a Jeho společníky. Toto áratí trvá přibližně 20 minut. Kněz obětuje vonné tyčinky, lampičku s ghí, vodu, kapesník, květiny a Božstva ovívá čamarou a v létě rovněž vějířem z pavích per. Jedná se poslední áratí dne a o poslední příležitost spatřit Božstva.

Co se Božstvům obětuje?

Vaření a obětování jídla je základní součástí uctívání Božstev. Ačkoliv Krišna od nikoho nic nepotřebuje, přijímá oběti svých oddaných jako projev jejich lásky.

Gándharvice, Giridhárímu, Gaurovi a Nitájovi a několika šalagráma-šílám (zvláštní murti v podobě kamenů) se jídlo obětuje osmkrát denně. Každý chod se skládá z jiného menu vycházejícího z védské tradice.

Kněz připravuje zvlášť jednotlivé stříbrné talíře pro Pána Nitjánandu, Pána Čaitanju, Šrímatí Rádháraní a Šrí Krišnu, na které nakládá jednotlivé chody. Vyjma talíře pro Šrímatí Rádháraní pokládá na každý z nich lístek तुलसी.

První obětování začíná ve 3:50. Na talířích je burfí, dva druhy sandéše, rásagulla, sladká rýže (v létě šríkand) a voda. Během ranní púdži se obětuje ovocný salát, burfí, sandeš a voda. V 8 hodin ráno jedno sabdží (vařená zelenina), cizrna, slané čatný, slané chuťovky, halva, laddu, koláč (nebo jiná sladkost), purí a voda.

V 1 hodinu po obědě se obětují dva druhy sabdží, pakory, rýže, dál, polévka, čapátí nebo papadamy, salát, nakládaná zelenina, sladké čatný, sladká rýže, džus a voda (v neděli k tomu bývá navíc ještě jedna až dvě sladkosti). Ve tři čtvrtě na čtyři odpoledne dva druhy ovocného salátu, ovocná šťáva, lassi nebo mléčný koktejl, šlehačka (v létě zmrzlina), oříšky v cukru, sušenky, med a voda.

V půl sedmé večer se obětují dva druhy sabdží, rýže, slané chuťovky, moučník, purí a voda. Po půl osmé je to horké mléko, sladké čatný, purí a voda a naposledy se Božstvům obětuje jídlo ve tři čtvrtě na devět večer, a to svařené mléko, betelové oříšky a voda.☪

(s využitím informací na webové stránce www.tattva.com/korsnas_pripavila_bhn_jitka)

*Hare Krišna Hare Krišna
Krišna Krišna Hare Hare
Hare Ráma Hare Ráma
Ráma Ráma Hare Hare*

tradičního ir

Hudba a kirtan

vypráví Bhakti Vikáša Svámí

Celé Bengálsko miluje hudbu a kirtany. Pro Bengálce, zvláště pro prosté lidi, kteří se nemusí ohlížet na nějakou společenskou přetvářku, je každé místo a každá doba dobrá pro zpívání. Zvláště loďníci jsou proslaveni hlasitým prozpěvováním, se kterým řídí své čluny. Když jsem jednou jel rikšou v Dhace, začal jsem si tiše zpívat pro sebe jeden bhadžan. Řidič rikši se na mě otočil se širokým úsměvem, šťastný, že zpívám.

Bengálci mají silné náboženské cítění a vrozenou lásku k hudbě, a proto je pro ně přirozené komunikovat s Bohem písní a hudbou. Sankirtanové hnutí Čaitanji Maháprabhua je určené pro každého ve vesmíru, ale pro Bengálce, plné verry a náboženského zanícení, kteří se dokáží upřímně smát i plakat, se zdá být zvláště vhodné.

A Čaitanja Bhágavata skutečně popisuje, že Pán Čaitanja navštívil východní Bengálsko a byl zde dobře přijat, a jak díky této šťastné události obyvatelé Bengálska stále provádějí sankirtan Šrí Krišny. Toto požehnání je viditelně přítomné i dnes (přínejmenším mezi Hindy). I když různí falešní guruové rozšířili mezi lidmi spoustu smyšlených manter, zdaleka nejpopulárnější kirtan v Bengálsku je mahá-mantra:

*Hare Krišna, Hare Krišna, Krišna Krišna, Hare Hare
Hare Ráma, Hare Ráma, Ráma Ráma, Hare Hare*

ndického života

překlad knihy Glimpses of Traditional Indian Life od Bhakti Vikáše Svámího

Je to celá kirtanová kultura, kterou je obtížné popsat slovy. Například uprostřed jedné písně se může zaspívat jiná jako vysvětlení verše původní skladby. Po ukončení celé této „vysvětlující“ skladby se zpěváci vracejí k první písni a tímto způsobem tkají dohromady několik textů do propracované, mysl povznášející směsi *rasy, tattvy, bhāvy, sury* a *taly* (tzn. duchovních emocí, filosofických pravd, výrazu citů, melodie a rytmu).

Toto hudební vyjadřování, jehož vysoce odborný slovník je založený na sanskrtu, je předmětem celé složité nauky. Když se v Bengálsku sejdou studovaní hudebníci, dokáží diskutovat celé hodiny, ale nezasvěcený vůbec nepochopí, o čem je řeč.

Někdy jsme dorazili do vesnic až večer a zjistili jsme, že vesničané dělají kirtan, přestože nás neočekávali. Jednou jsem přebýval pár dní ve městě Sylhetu v období měsíce Kártiku, během kterého vaišnavové pořádají zvláštní obřady doprovázené kirtanem. Večer jsem navštěvoval lidi v jejich domovech a pak jsem se pěšky nebo rikšou vracel do ášramu, kde jsem bydlel. Při těchto návratech jsem slyšel odněkud zvuky kirtanu, buď z nějakého z mnoha vaišnavských chrámů ve městě, nebo z domu, kde se shromáždili oddaní, aby zpívali svatá jména. Jak jsem šel dál, zvuk kirtanu slábl a z další strany začínal znít jiný kirtan. A tak to pokračovalo, dokud jsem kolem 11. hodiny nedorazil do ášramu.

Řada původních tradičních hudebních stylů byla bohužel ztracena, protože chybí systematické studium. Ale to, co se z bengálského kirtanu zachovalo, je pořád ještě nádherné a přitažlivé. Šríla Prabhupáda měl rád, když v Májápuru chlapi z gurukuly zpívali mantru Hare Krišna typicky bengálským způsobem. Přesto se mu nelíbil jiný běžný bengálský styl — uměle protahované zpívání, ve kterém se mahá-mantra Hare Krišna téměř ztrácí v dlouhých tónech. Prabhupáda tomu říkal „vytí“.

Prakticky v každé vesnici jsou mistři na bengálský způsob zpěvu fistulí. Po ránu můžete běžně slyšet z domů zvuk procvičování zpěvu a harmonia. Oblíbená je také hra na flétnu. Ve městech se levné bambusové flétny prodávají běžně na ulicích a na venkově na trzích. Dokonce i ve velkých městech není nic neobvyklého, že potkáte človíčka, jak si vykračuje po silnici a hraje na flétnu. Dalšími nástroji, které se používají v bengálské hudbě, jsou housle a ékata, jednoduchý tradiční nástroj.

Většina hinduistických vesnic má nejméně jednoho nebo dva vynikající hráče na mridangu. Skutečný mistr dokáže vyloudit na dvou hlavách bubnu více než sto různých zvuků. Jeden bubeník, kterého jsme znali, dokázal přimět svoji mridangu, aby „mluvila“ a říkala „Hare Krišna“. Dokonce i spousta šestiletých dětí dokáže zručně hrát na mridangu, přestože jim ruce délkou stěží stačí na to, aby mohli dosáhnout na její hlavy.

Jednou, když jsem byl ještě v Bangladéši nováček, jsem se zúčastnil kirtanu v jednom chrámu a s úžasem jsem pozoroval jakéhosi malého chlapce, který hrál na karatály tak brilantním způsobem, jaký jsem do té doby neslyšel ani si nedokázal představit.

Náš ášram v Dhace se stal místem kirtanu. Někteří z oddaných, kteří se k nám připojili, byli zkušení hudebníci. Nedělalo jim žádný problém usednout k harmoniu, mridanze a karatálům a spustit vynikající hudbu. Hlavním časem kirtanu byl večer, kdy přicházeli návštěvníci zvenčí a naše malá chrámová místnost byla nabitá lidmi. Tempo začínalo zvolna a jemně, a pak se stupňovalo. Nebo se někdy náhle zrychlilo a změnil se rytmus.

A což teprve tanec a skákání! To bylo neuvěřitelné. Dokázali jsme společně zpívat celé hodiny. Celé tělo i šaty jsme měli promáčené potem, ale ani jsme si toho nevšimli. Někdy jsem musel své dhóti po kirtanu vyždímat. Potom jsme se odebrali na plochou střechu domu, abychom se nechali ochladit nočním vánkem. Spát jsme chodili až pozdě v noci a v myslích nám stále doznívaly složité mridangové rytmy a nádherné melodie.

Křesťanské misionáře ze Západu někdy náruživě zpívání a bubnování jejich bengálských bratrů znepokojuje a obávají se, že se Bengálci vracejí ke svým „starým pohanským způsobům“. Obvyklým křesťanským přístupem k Bohu je vážnost, ale pro Bengálce je uctívání Boha něco vzrušujícího. Bengálští křesťané se nemohou vzdát uctívání Boha s mridangami a karatály.

V okrese Sylhet žije komunita manipurských vaišnavů, kteří sem přesídlili před několika stovkami let. Jejich kulturou je gaudíjský vaišnavismus, který praktikují svým místním způsobem. Během určitých ročních období pořádají představení, v nichž jsou děti oblečeny jako Krišna, Rádhárání a gópi, a radostně tančí za doprovodu oddaných písní.

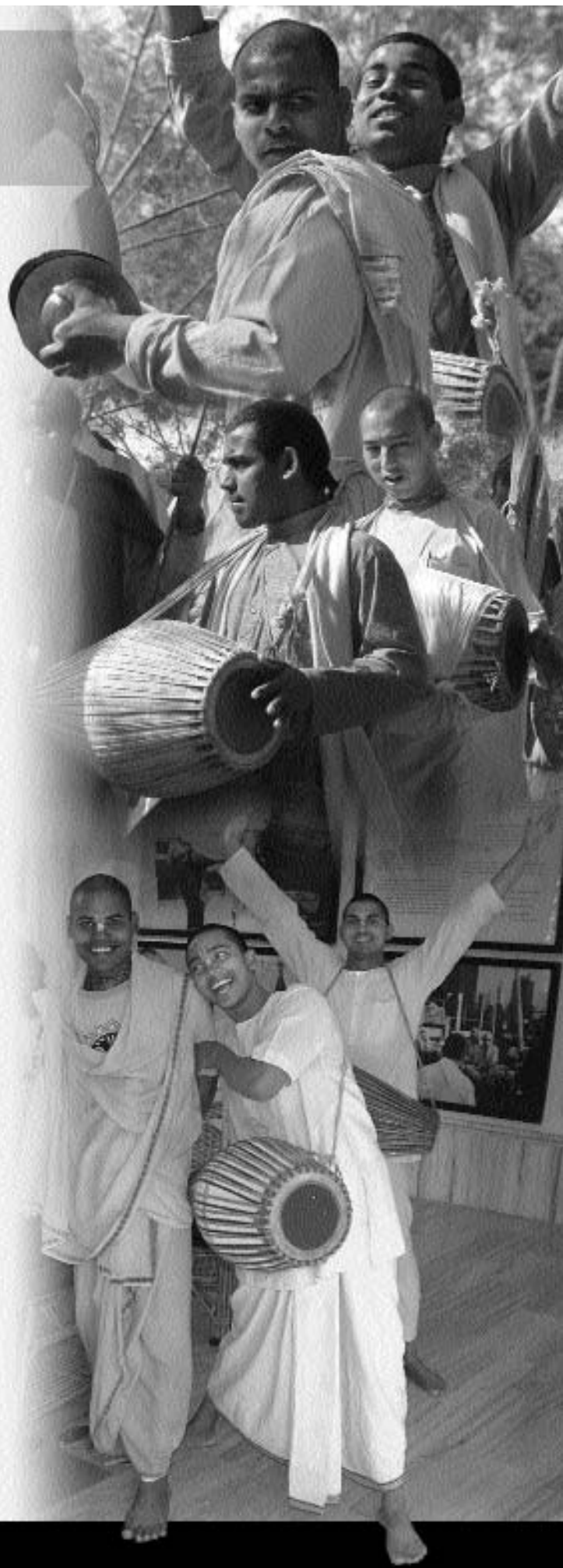
Manipurský kirtan je ušlechtlejší a méně intenzivní než bengálský styl. Je jemný a okouzlující, ale rytmus je velmi složitý s komplikovanými dlouhými takty. Bengálské kirtany obvykle používají jednoduché dvoudobé nebo třídobé rytmy, ale u manipurského kirtanu je někdy obtížné zjistit, jaký takt tam vůbec je. Někdy důraz přichází pouze na čtrnáctou dobu. Používají buben, který vypadá jako bengálská mridanga, ale místo z hlíny je vyrobený ze dřeva a nemá tak silný dozvuk. Manipurští vaišnavové zpívají kirtan ve svém rodném jazyce, který se od bengálštiny dost liší. Manipurci mají poněkud čínské rysy a jejich Božstva Gaura-Nitáie mají šikmé oči a jsou čarovně krásná.

Jedním z důležitých aspektů bengálské vaišnavské kultury je *nāma-yajña* (oběť zpívání svatých jmen). Každý bengálský hind zná učení Čaitanji Maháprabhudžího, podle kterého je ve věku Kali jedinou autorizovanou jagjou (obětí) zpívání svatých jmen. Slavnosti provázené nepřetržitým zpěvem trvají nejméně celý den, nebo tři dny, nebo i sedm dní. Jagji se bohužel staly předmětem komercializace. Skupiny podnikatelů ve městech soupeří o to, kdo připraví nejkázalejší podívanou, přitáhne nejvíce lidí a nejvíce lidí nakrmí. Profesionální skupiny dělají ze zpívání svatých jmen šoubyznys.

Dříve byly náma-jagji organizovány v menším rozsahu s čistě náboženskými motivy. Zpěváci pocházeli z řad místního obyvatelstva, které milovalo zpívání a poslouchání svatých jmen. Organizátoři nasýtíli každého, aniž by z toho dělali velkou podívanou. Takové náma-jagji se stále ještě konají na vesnicích, kde nemají peníze na to, aby si mohli pozvat profesionální skupiny. Pořádají prostě festival s místními obyvateli a zpívají svatá jména sami.

Bengálci také nesmírně milují divadlo. Na vesnicích, zvláště v létě, probíhají představení celou noc. Dialog je přednášen velmi expresivním způsobem, s mnoha gesty a těžce patetickým tónem. Herci na sobě mají neuvěřitelně křiklavé kostýmy a nalíčení. Celý tento teatrální styl se mi zdál komicky přehnaný, ale Bengálci ho berou nanejvýš vážně. Kulisy, pokud vůbec nějaké jsou, jsou prosté, a jeviště nejčastěji tvoří otevřené prostranství. Několik hudebníků v pozadí tvoří hudební doprovod, někdy s trochou zpěvu. 🎵

*Hare Krišna Hare Krišna
Krišna Krišna, Hare Hare
Hare Rāma Hare Rāma
Rāma Rāma, Hare Hare*

Paprikové pikle

1/2 l nakrájených paprik
2-3 dl slunečnicového oleje
1,5 pl soli
1 pl mletých horčičných semínek
1 pl indického kmínu
1 pl garam masaly

* Umyjeme papriky a nakrájíme je na menší proužky (asi 1-3 cm). Rozprostřeme je po plechu a necháme je několik hodin naschnout. Jde o to, aby nebyly tak mokré a nepouštěly tolik šťávy, která by byla při zrání piklů na závalu. Kousky paprik by také neměly změkknout, protože i pak budou pouštět šťávu.

* Naschlé paprikové proužky smícháme se solí a kořením a přendáme je do menších sklenic s víčkem (nejlépe od přesnádávky nebo medu).

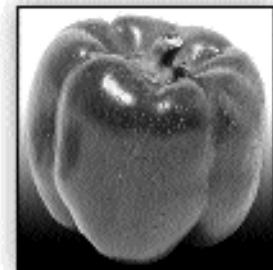
* V menším hrnci rozežřejeme olej a těsně před tím, než začne kouřit, sundáme hrnc z ohně. Asi 2 minuty počkáme — pak bude mít olej tu správnou teplotu — a POMALU ho lijeme do sklenic. Bublá to jako při smažení. Olej musí papričky úplně pokrývat — jinak se při zrání papričky zkazí. Občas se stane, že sklenice praskne a proto buďte opatrní a vše dělejte ve dřezu nebo na plechu, aby vám olej nezaneřádl kuchyň.

1/2 čl zázvoru
1/2 čl kurkumy
1 čl asafoetidy
1/2 čl čili
nebo kajenského pepře
(možno vynechat)

* Zakryjeme víčkem a necháme zrát nejlépe na slunci asi 14 dní i déle. Každý den s nimi zatřepeme a na noc dáme dovnitř.

* Pikle jsou nejlepší po několika měsících a dobře připravené vydrží i roky. Zrají obvykle v uzavřené sklenici, ale ani případné otevření by nemělo vadit. Pokud papriky pustí moc šťávy nebo se nepovede něco jiného, mohou zkvasit (obvykle se nafukuje i víčko) a po ochutnání perlí — v takovém případě je záhodno je vyhodit.

Recept byl dlouhý, ale není to tak složité — nakrájet zeleninu, smíchat se solí a kořením, zalít horkým olejem, nechat za oknem a hotovo. Zkuste to — nejlepší je počkat na konec srpna, kdy je levná paprika a ještě je sluníčko. ☺

www.govinda.cz

Vaříme pro Krišnu

WWW.HAREKRSNA.CZ

Srdečně Vás zveme na pravidelné přednášky z Bhagavad-gíty
každou středu od 18.30 hod, Vegetariánský klub Govinda
ul. Soukenická č.27, 110 00 Praha 1, metro "B" Nám. Republiky, tel: 02/24816016

